

Nr 501

Av fru Olsson, Elvy, och herr Olsson, Johan, om ökad undervisning i hemkunskap m. m.

(Lika lydande med motion nr 622 i Andra kammaren)

Bakgrund

Utvecklingen på arbetsmarknaden går tydligt i den riktningen att allt fler gifta kvinnor skaffar sig förvärvsarbete. Denna trend kan förväntas fortsätta. Icke minst de ökade möjligheterna till yrkesutbildning och till inköp av färdigvaror samt den förbättrade tillgången på serviceanordningar av olika slag bidrager härtill. Detta kan förväntas leda till att hemmets hushållsarbete blir radikalt förändrat. Produktionen i hushållet minskar, och hushållets uppgift blir i framtiden mer och mer inriktad på att köpa färdiga produkter och även i övrigt utnyttja serviceanordningar av olika slag. Den knappaste resursen för flertalet familjer med båda makarna förvärvsarbete blir arbetstiden. För att hushållsarbetet i dessa familjer inte skall upplevas som en tung belastning krävs kunskaper och förmåga att utnyttja industriens produkter samt olika serviceanordningar på ett ur ekonomisk, näringsfysiologisk och hygienisk synpunkt riktigt sätt.

Hushållens utveckling från att ha varit en plats för produktion och konsumtion till att huvudsakligen bli en plats för konsumtion eliminerar ingalunda behovet av kunskaper. Dessa måste emellertid anpassas efter utvecklingen. Det är därvid inte minst viktigt att företagsekonomiska synpunkter lägges på hushållsarbetets olika moment, varigenom erhålles möjlighet att bedöma vilken mekaniseringsgrad som lönar sig i det enskilda fallet och på vilka uppgifter det är ekonomiskt försvarbart att sätta in den starkt begränsade arbetstiden.

Grundskolan

Den obligatoriska skolans undervisning i hemkunskap ger vissa kunskaper rörande hem och hushållsarbete. Den ger också en viss konsumentupplysning. Undervisningen är dock icke av den omfattning att den blir tillräcklig som utbildning för rationell skötsel av det egna hushållet. Den sker inte heller i en ålder, då eleverna är tillräckligt inriktade på de arbets- och organisationsproblem samt investerings- och inköpsfrågor som kommer att möta i det egna hushållet. Hemkunskap som obligatoriskt ämne finns för när-

varande endast i klass 7 med möjligheter till tillval i klass 8. Vi anser att undervisningen i hemkunskap måste följas upp med viss obligatorisk undervisning också i klass 9, och vi anser det självklart att den skall meddelas både pojkar och flickor. För närvarande pågår en omfattande revidering av grundskolans läroplaner, och vi anser att man i samband med denna allvarligt bör överväga att ge ämnet hemkunskap den plats som svarar mot den betydelse kunskaper i ämnet kommer att ha för *alla elever* i vuxenlivet.

Gymnasieskolan

Inom gymnasiet och fackskolan förekommer ingen som helst undervisning i hemutbildning. Yrkesutbildningsberedningen föreslog för sin del att viss hemutbildning skall kunna erbjudas gymnasieskolans elever i frivilliga deltidskurser. Detta är enligt vår mening inte till fyllest. Vi anser att yrkesutbildningsberedningen, som ännu inte avslutat sitt arbete med utformningen av sina läroplaner, bör ta hänsyn till alla ungdomars behov av elementära kunskaper i familjeekonomi och familjeansvar. Vi anser vidare att det snarast bör utredas hur man skall kunna införa obligatoriska kurser av detta slag inom samtliga linjer inom gymnasieskolan, där sådan undervisning inte ingår i själva undervisningen.

Vuxenutbildning

De mera ingående kunskaper, som erfordras för att utan en orimlig arbetsbelastning kunna klara av såväl förvärvsarbete som hushållsarbete, bör ges i frivilliga kurser. Vi delar självklart uppfattningen att varje flicka och pojke skall ha en gedigen yrkesutbildning men vill samtidigt understryka att en utveckling mot båda makarna förvärvsarbetande måste följas upp av en därefter anpassad hemekonomisk utbildning för båda.

Det bör således inom vuxenutbildningen finnas tillgång till kortare kurser i hemekonomi och hemteknik. Stor uppmärksamhet bör i dessa ägnas inköpsfrågor, hushållets produktion ur ekonomisk och arbetskraftssynpunkt samt arbetsbesparande metoder.

Beträffande dessa kursers förläggning och deras längd och innehåll är det nödvändigt med stor flexibilitet för att så många som möjligt skall få tillfälle att genomgå dem. Sålunda bör även sommaren kunna utnyttjas som kurstid. Kursen bör också kunna delas upp på åtminstone två perioder, vilket skulle underlätta för framför allt studerande och förvärvsarbetande att frigöra tid för denna fortbildning. Även kvällskurser bör också kunna ordnas.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att

1. vid den pågående läroplansrevisionen för grundskolan

hänsyn tages till det ökade behovet av undervisning i hems-kunskap, i synnerhet i årskurs 9;

2. yrkesutbildningsberedningen ges i uppdrag att vid utarbetandet av läroplaner för yrkesskolan taga hänsyn till att alla elever bör erhålla grundläggande kunskaper i familjeekonomi och familjeansvar;

3. utredning företages av hur ämnet hushållsekonomi och familjekunskap skall kunna införas som obligatoriskt ämne på gymnasieskolans samtliga linjer;

4. utredning företages angående kurser i hemekonomi och hantverk inom vuxenutbildningen, direkt avpassade för makar som båda förvärvsarbetar.

Stockholm den 26 januari 1967

Elvy Olsson (cp)

Johan Olsson (cp)